

CERCETĂRI ARHEOLOGICE PREVENTIVE ÎN SITUL DE LA MOȘNIȚA NOUĂ – HOTARUL SATULUI (2018)

Silviu ENE^a, Silviu ILIUȚĂ^a, Alin DIACONU^a, Dorel MICLE^b

^a Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București, România; e-mails: enesilviu19@gmail.com, iliuta.silviu1994@gmail.com, corneliudiaconu7@gmail.com

^b Universitatea de Vest din Timișoara, București, România; e-mail: dorel.micle@e-uvv.ro

Keywords: Moșnița Nouă, Vinča culture, anthropomorphic, preventive research, settlement

Abstract: In December 2018, preventive archaeological excavations were conducted on the Buga property in Moșnița Nouă, near Timișoara, Romania, before the construction of a private residence. This investigation, carried out by the West University of Timișoara, revealed 23 archaeological features, including pits and possible dwellings, from the Neolithic Vinča culture. Key finds included pottery fragments, animal bones, and an anthropomorphic vessel. The site of Moșnița Nouă has a rich archaeological background, with earlier discoveries dating from the Neolithic to medieval times. Systematic research in the area started in 2006, when researchers mapped over 92 sites, documenting various historical periods from the Neolithic to the modern era. Complex stratigraphy was documented in the Buga excavation area, where layers of arable soil, disturbed by human activity, overlaid distinct archaeological deposits. Among the most significant features uncovered was Complex 5, a probable dwelling containing an anthropomorphic vessel, clay discs, and other artifacts. This excavation contributes valuable insights into the historical occupation and land use in the Moșnița Nouă area, adding depth to the region's documented archaeological timeline.

Cuvinte-cheie: Moșnița Nouă, cultura Vinča, antropomorf, cercetare preventivă, așezare

Rezumat: În decembrie 2018 au fost realizate cercetări arheologice preventive pe un teren aflat în proprietatea familiei Buga din Moșnița Nouă, lângă Timișoara, România, înaintea începerii unor lucrări rezidențiale. Investigațiile conduse de Universitatea de Vest din Timișoara au dus la identificarea a 23 de complexe arheologice, gropi și posibile locuințe adâncite, încadrate în Neolitic, cultura Vinča. Au fost identificate fragmente ceramice, fragmente osteologice animale și un vas antropomorf. Zona Moșnița Nouă este bogată din punct de vedere arheologic, cu descoperiri datând din neolitic și perioada medievală. Cercetările arheologice sistematice au început în această zonă în anul 2006, când au fost cartate 92 de situri, din neolitic și până în perioada modernă. În zona Buga a fost documentată o stratigrafie complexă, în care straturi de sol arabil, perturbate de activitatea umană, acopereau depozite arheologice distincte. Printre cele mai semnificative vestigii descoperite se numără Complexul 5, o probabilă locuință în care s-au descoperit un vas antropomorf, discuri din lut și alte artefacte. Această cercetare aduce informații valoroase despre ocuparea istorică și utilizarea terenului în zona Moșnița Nouă, îmbogățind cronologia arheologică documentată a regiunii.

CONSIDERAȚII GENERALE

În luna decembrie 2018, în urma cercetărilor arheologice preventive efectuate pe proprietatea Viorel Buga, s-a cercetat terenul (amprenta unei case) unde se dorea construirea unei locuințe private. Lucrările au fost realizate de un colectiv din partea Universității de Vest Timișoara. Diagnostic arheologic intruziv din anul 2017, realizat prin intermediul unei secțiuni (S1), a condus la identificarea a două complexe arheologice, pentru ca lucrările de decapare a zonei din anul următor să ducă la identificarea a încă 23 de complexe arheologice.

CADRUL FIZICO-GEOGRAFIC ȘI ISTORICUL CERCETĂRILOR ARHEOLOGICE

Comuna Moșnița Nouă este una dintre aglomerările suburbane din jurul municipiului Timișoara, fiind situată la est de acesta, pe drumul județean DJ592 care leagă Timișoara de Buziaș. Ea are în componență cinci sate: Albina, Moșnița Nouă (reședința), Moșnița Veche, Rudicica și Urseni.

Această localitate s-a înălțat în mijlocul unei câmpii acoperite, până acum 200–500 de ani, de mlaștinile întinse provocate de dese inundații ale râurilor Timiș și Bega. Litologic, zona Moșnița Nouă se caracterizează printr-o succesiune de straturi de vârstă, grosime și compoziție granulometrică diferită, în funcție de formele de mezo și microrelief. Astfel, litologic, grindurile sunt alcătuite din depozite cu textură în general grosieră.

Consultând literatura de specialitate mai veche, a fost posibilă identificarea în hotarul localității Moșnița Veche a șase puncte de interes arheologic, acestea constând în descoperiri atribuite neoliticului târziu, prezența mai multor movile în hotarul localității sau menționarea unor descoperiri izolate, constând în două fragmente de spadă încadrate în epoca bronzului. O problemă individualizată în cadrul cercetării din zona Moșnița Veche o reprezintă problema „satului bătrân” sau a vechii vetre a satului.

Cercetările sistematice de natură arheologică desfășurate în hotarul comunei Moșnița Nouă au început încă din anul 2006, când colectivul de cercetători din cadrul Universității de Vest din Timișoara, prin proiectul eGISpat, documentează și cartografiază obiectivul care în cadrul